

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๒ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความมุ่งหมายและหลักการ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒ และฉบับปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๖ “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” จากข้อความในพระราชบัญญัติการศึกษาในมาตรานี้ชี้ให้เห็นถึงความมุ่งเน้นที่จะปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับสังคมไทย คือ การศึกษาต้องการสร้างให้คนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ในมาตรา ๒๓ ได้ระบุไว้ว่า “การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา...” และในมาตรา ๒๔ กล่าวถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ว่า “จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา” จากพระราชบัญญัติการศึกษาในมาตราดังกล่าวนี้นี้ แสดงให้เห็นถึงความพยายามที่ต้องการให้สถานศึกษาเป็นองค์กรสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม^๑ การจัดการ การศึกษาของเยาวชนมีลักษณะการอบรมสั่งสอนเน้นในด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชนด้วยการนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้จริงมาใช้และมีวิธีการอบรมสั่งสอนเยาวชนทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงทำให้เยาวชนมีความรู้ มีการแสดงออกในด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านต่างๆ โดยไม่สับสนหรือขัดแย้ง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจึงถือเป็นบุคคลสำคัญของสถานศึกษา ที่ดูแลเยาวชนได้อย่างใกล้ชิดและเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญ ในการอบรมสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรมทั้งโดยทางตรง คือการบอกกล่าว และแนะนำ และโดยทางอ้อม ด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเยาวชนได้ประพฤติปฏิบัติตาม^๒

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕, (กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๕๕), หน้า ๓ - ๔.

^๒ ดลใจ ถาวรวงศ์ และ จันทร์ชลี มาพุท, “กระบวนการขัดเกลาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนต้นแบบจังหวัดฉะเชิงเทรา”, การศึกษาและพัฒนาสังคม, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑-๒, (พฤษภาคม ๒๕๕๒ - เมษายน ๒๕๕๓), หน้า ๒๗.

จึงกล่าวได้ว่า คุณภาพของเยาวชนในชาติขึ้นอยู่กับคุณภาพของโรงเรียนเป็นสำคัญ คุณภาพของโรงเรียนขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูเป็นบุคลากรภายในโรงเรียนที่เป็นผู้สร้างคุณภาพโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในขณะเดียวกันบุคคลดังกล่าวอาจเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างวิกฤตการณ์ในโรงเรียนได้ จะเห็นได้ว่าการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนนั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยภายในที่สำคัญ คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาและคุณภาพของโรงเรียนที่สำคัญ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญที่เป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ และผู้นำบทบาทขององค์กร พร้อมกับเป็นผู้นำด้านบทบาทของครูในโรงเรียนให้อยู่ในดุลยภาพที่ดี การเป็นผู้นำที่ดีของผู้บริหารโรงเรียนนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถและคุณสมบัติที่เหมาะสม เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีคุณธรรมและมีความยุติธรรม สิ่งที่คุณบริหารควรตระหนักอย่างยิ่ง คือ การเป็นผู้มีคุณธรรมเพราะถ้าผู้บริหารขาดคุณธรรมแล้ว นอกจากจะไม่สามารถบริหารงานให้ประสบความสำเร็จด้วยดีแล้วอาจจะไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปที่พบเห็นและก่อให้เกิดการขาดศรัทธาและเสียการปกครองไปในที่สุด^๓

ในสังคมไทยปัจจุบันเกิดวิกฤตคุณธรรมและจริยธรรม มีปัญหาอาชญากรรมเกิดขึ้นในทุกภาคส่วน ชาวคดียุคฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ ปรากฏให้เห็นเป็นข่าวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว อันทำให้สังคมไทยเกิดอาชญากรรมประเภทต่างๆ มากมาย รวมทั้งการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ที่นับวันจะมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ภาวการณ์เกื้อหนุนที่นำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าวและรุนแรง ไม่เป็นที่ประสงค์ของสังคม จนนำไปสู่เหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด ดังเหตุการณ์สะเทือนใจลูกฆ่าพ่อ แม่ พี่ น้องยกริ้ว ๒ เหตุการณ์ติดกันในช่วงต้นปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ถือได้ว่าเป็นข่าวก่อความสะเทือนใจแก่สังคมไทยเป็นอย่างยิ่งและปรากฏให้เห็น ขนาดของปัญหาความรุนแรงในครอบครัวทวีสูงขึ้น สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดความอบอุ่นในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู การขาดการปลูกฝังให้ลูกรู้คุณค่าของตนเอง การยอมรับของพ่อแม่ทั้งในส่วนที่เป็นข้อดีและข้อเสียของลูก การปรับความคาดหวังในตัวลูก สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในต่างประเทศโดยเฉพาะที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการศึกษาและเก็บสถิติที่น่าสนใจของกรณีเด็กฆ่าพ่อแม่ไว้ค่อนข้างมากและเป็นระบบ ตัวอย่างที่นำมาใช้เป็นการศึกษาในช่วงปี ๑๙๗๗-๑๙๘๖ ของ Kathleen M. Heide พบว่าโดยเฉลี่ยแล้วจะมีพ่อแม่ผู้ปกครองมากกว่า ๓๐๐ รายต่อปีที่เสียชีวิตจากการถูกลูกฆาตกรรม สถิติพบว่า ฆาตกรที่ฆ่าพ่อแม่ แทบทั้งหมดมีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่น ตามทฤษฎีการพัฒนากายทางอารมณ์แล้ววัยรุ่นเป็นวัยที่มีความพลุ่งพล่านทางอารมณ์ มีความหุนหันพลันแล่นและความก้าวร้าวสูงที่สุด^๔

^๓ รัชติดา เชยกลีน, “บทบาทผู้บริหารกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรมชั้นนำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต ๑”, วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๒.

^๔ ระบบฐานข้อมูลด้านสังคมและคุณภาพชีวิต, **ภาวะสังคมไทย ไตรมาสหนึ่งปี ๒๕๕๗**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [www.http://social.nesdlb.go.th](http://social.nesdlb.go.th) [๒๒ ต.ค. ๒๕๕๗]

จากผลการสำรวจของศูนย์วิจัยกรุงเทพโพลส์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่าในสายตาของพ่อแม่ ปัญหาที่น่าเป็นห่วงของเยาวชนไทยในปัจจุบัน ได้แก่ ปัญหายาเสพติด (ร้อยละ ๓๕.๘) รองลงมา ได้แก่ ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ (ร้อยละ ๒๓.๒๐) ปัญหาเรื่องความประพฤติ เช่น เที่ยวกลางคืน ใช้ยาเกินตัว และ พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง (ร้อยละ ๒๓.๑๐) ปัญหาติดเกม การพนัน และภัยทางอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ ๑๓.๗) และ ปัญหาเรื่องการเรียนรู้ (ร้อยละ ๔.๒) จึงเห็นได้ว่า ปัญหาเรื่องการเรียนรู้ซึ่งน่าจะเป็นเรื่องหลักของเยาวชน และ เป็นปัญหาใหญ่ที่พ่อแม่ยุคก่อน เคยเป็นห่วงลูกกลับกลายเป็นปัญหาอันดับสุดท้าย ที่พ่อแม่ในปัจจุบันเป็นห่วงกังวล แต่หันไปเป็นห่วงในปัญหาอื่นเกี่ยวเนื่องมาจากสภาพสังคมแวดล้อมมากกว่าปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจนนำไปสู่ความเป็นห่วงของผู้ใหญ่ดังกล่าวนี้ เป็นเพราะว่าเด็กและเยาวชนไทยส่วนใหญ่ ขาดการปลูกฝังในด้านคุณธรรม จริยธรรม อย่างเหมาะสมและยั่งยืนทำให้มีเด็กและเยาวชนไทยจำนวนไม่มากนัก ที่เติบโตขึ้นเป็นคนที่มีความประพฤติทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงวัฒนธรรมอันงดงามในการดำรงชีวิต ดำรงตนอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข^๕

สถานศึกษามีหน้าที่ให้การศึกษาแก่ประชาชน ในการให้การศึกษาโดยตรง ผู้ที่มีส่วนช่วยให้การศึกษาพัฒนาไปได้ดี และมีประสิทธิภาพ นั้นคือบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาจะต้องปฏิบัติงานต่างๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะต้องหาหนทางทุกวิถีทาง โดยใช้ระบบการบริหารงานและมาตรการต่างๆ ที่สถาบันหรือทางราชการได้กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องระหว่างความสุขใจของผู้ปฏิบัติงานและการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ และสิ่งที่ผู้บริหารจะขาดเสียมิได้ คือ คุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงานในสถานศึกษา รวมทั้งการปฏิบัติตนของผู้บริหารด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัททา ปิณฑะแพทย์ ได้สรุปผลการวิจัยไว้ว่า ในการบริหารจัดการสถานศึกษาหรือองค์การทางการศึกษานั้น ปัจจัยที่สำคัญ อีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญเป็นหลักใหญ่คือ การมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณธรรมและจริยธรรม พฤติกรรมด้านจริยธรรมในการบริหารจัดการ คือ พฤติกรรมที่ไม่ใช่เพียงแต่ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้นแต่ยังต้องเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องภายในกรอบของคุณธรรมและจริยธรรม ที่บุคคลในสังคมโดยทั่วไปยอมรับได้ โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลที่มีบทบาทมากในการส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมนักเรียน ดังที่ อุไรวรรณ เจียรประดิษฐ์ ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ด้านการอบรมสั่งสอน ด้านการเป็นแบบอย่าง และด้านการสร้างเงื่อนไข ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้คุณธรรม และจริยธรรมนั้นเป็นองค์ประกอบหนึ่ง ที่จะสร้างศรัทธาซึ่งเป็นแรงจูงใจให้เกิดความสามัคคี ร่วมมือกันปฏิบัติงาน เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้ ทำให้ผู้ร่วมงานทุกคนในองค์การเกิดความเชื่อถือ และเชื่อมั่นในตัวผู้นำ ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ผู้บริหารที่

^๕ กลุ่มการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเด็ก สำนักส่งเสริมและพิทักษ์เด็ก สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ, **คู่มือแนวทางการจัดกิจกรรมด้วยสื่อสร้างสรรค์คุณธรรม จริยธรรม : วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ, มปป.), หน้า ๖.

ต้องการเป็นนักบริหารที่มีประสิทธิภาพ และปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ให้เกิดประสิทธิผลจำต้องเสริมสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณให้อยู่ในระดับ นำพาใจหรืออยู่ในระดับสูง

ในสถานศึกษา ผู้บริหารสามารถที่จะเชื่อมโยงใช้หลักการดำเนินการ โดยนำเอา วงจรเดมมิง (Deming Cycle) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก ๔ ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติ ตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา ซึ่งในแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกัน เป็นวงจรที่ต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จะหยุดช่วงหนึ่งช่วงใด ไม่ได้ เพราะจะทำให้ไม่เกิดกระบวนการดังกล่าว ซึ่งกระบวนการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนสิ่งที่สำคัญคือ ครู และผู้บริหาร ซึ่งเป็นบุคลากรภายใน จะต้องร่วมกันพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพดี และมีคุณธรรมจริยธรรม และจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยไม่หยุด ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และครูในสถานศึกษา มีการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาเด็กให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของการศึกษา ชาติ และถ้าจะให้เด็กมีคุณสมบัติดังกล่าวแล้ว ก็ต้องช่วยกันคิด และช่วยกันวางแผน (Plan) ว่าจะต้อง ทำอย่างไร แล้วช่วยกันทำ (Do) ช่วยกัน ตรวจสอบ (Check) และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (Action) เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยร่วมกันทำเป็นทีม

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาวิกฤติคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วนที่สถานศึกษาจะต้องรีบดำเนินการจัดกระบวนการ เพื่อแก้ปัญหานี้ โดยเร็ว และผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการบริหาร สถานศึกษา เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่ขับเคลื่อนภารกิจของสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายผลผลิตทาง การศึกษา คือผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นบุคคลสำคัญที่จะนำพาสู่จุดหมายของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒ ที่กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคน ไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและ วัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาชั้น นั้น ยังเป็นช่วงวัยที่จะสามารถอบรม สั่งสอนให้เกิดคุณลักษณะที่ดี การจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๓ ในอำเภอชะอวด นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีรายได้ต่ำ และมีการอพยพแรงงานไปหา งานทำต่างพื้นที่จำนวนมาก ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ มีพืชและด้านเศรษฐกิจน้อย ได้รับการ ด้านสาธารณสุขยังไม่ทั่วถึง สถานบริการครอบคลุมพื้นที่กว้าง และบุคลากรมีน้อย ประชาชน มีการศึกษาต่ำ โอกาสการเรียนรู้มีน้อยและขาดมารยาททางสังคม เป็นครอบครัวขนาดเล็ก เด็ก คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสขาดการเลี้ยงดูที่ดี^๖ ทำให้เกิดปัญหาในการดูแลนักเรียน อีกทั้ง เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนได้รับรู้ข่าวสารและเกิดการเรียนรู้

^๖ จิตติยา ชุมพล, อำเภอชะอวด, [ออนไลน์], แหล่งที่มา

www.tungsong.com/NakhonSri/amphur_new/chaaoud/Chaaoud๘.html [๑ ส.ค. ๒๕๕๘]

ในพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ขาดการนำคุณธรรมมาใช้ มุ่งเน้นแต่วัตถุนิยม จนทำให้การพัฒนา
ด้านจิตใญ่ลดน้อยลง

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัย เรื่อง กระบวนการส่งเสริม
คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓ เพื่อนำผลการวิจัยไปวางแผนและพัฒนาองค์กร และ
กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ให้เป็นบุคคลที่พึงประสงค์ตามความต้องการของ
สังคมต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษา กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน
ในเขตอำเภอชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบ กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียนในเขตอำเภอชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓
ที่มีเพศ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และตำแหน่งทางการบริหาร
แตกต่างกัน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียนในเขตอำเภอชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ต้องการทราบกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหาร
โรงเรียนในเขตอำเภอชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓
ว่าเป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ต้องการทราบผลการเปรียบเทียบ กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน
ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต ๓ ที่มีเพศ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และ
ตำแหน่งทางการบริหาร แตกต่างกัน

๑.๓.๓ ต้องการทราบข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของ
ผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต ๓

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน

หัวหน้าฝ่ายทั้ง ๔ ฝ่าย คือ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคล หัวหน้าฝ่ายบริหารงานงบประมาณ และหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป จำนวน ๒๖๐ คน^๗

๑.๔.๒ ตัวแปรที่ศึกษา

๑. ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- ๑) เพศ
- ๒) ประสบการณ์การทำงาน
- ๓) ระดับการศึกษา
- ๔) ขนาดของโรงเรียน
- ๕) ตำแหน่งทางการบริหาร

๒. ตัวแปรตาม ได้แก่ กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓ ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ PDCA ได้แก่

- ๑) การวางแผน (Planning)
- ๒) การดำเนินงาน (Doing)
- ๓) การตรวจสอบ (Checking)
- ๔) การปรับปรุง (Action)

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ผู้บริหารที่มี เพศต่างกัน มีกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอยู่ในระดับแตกต่างกัน

๑.๕.๒ ผู้บริหารที่มี ประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน มีกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอยู่ในระดับแตกต่างกัน

๑.๕.๓ ผู้บริหารที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอยู่ในระดับแตกต่างกัน

๑.๕.๔ ผู้บริหารที่มี ขนาดโรงเรียน ต่างกัน มีกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอยู่ในระดับแตกต่างกัน

๑.๕.๕ ผู้บริหารที่มี ตำแหน่งทางการบริหาร ต่างกัน มีกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอยู่ในระดับแตกต่างกัน

^๗สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓, ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ประจำปี ๒๕๕๗, (นครศรีธรรมราช: สพป.นศ.เขต ๓, ๒๕๕๗), หน้า ๑๒ – ๑๔.

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ **ผู้บริหาร** หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป หัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคล หัวหน้าฝ่ายบริหารงานงบประมาณ ในเขตอำเภอชะอวด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓

๑.๖.๒ **คุณธรรม** หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดี เป็นมโนธรรม เป็นความคิดดีที่กระตุ้นให้มีการประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบที่ติงามและสามารถจำแนกความถูกผิดได้มีสติสัมปชัญญะมีความรับผิดชอบชั่วดี มีอุปนิสัยความตั้งใจและเจตนาที่ติงาม

๑.๖.๓ **จริยธรรม** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นถึงการปฏิบัติดี ปฏิบัติถูกต้องอันเป็นผลมาจากความคิดที่สังคม หรือบุคคลมีความเห็นว่าเป็นการปฏิบัติที่ดี เป็นกรอบกำหนดไว้เพื่อให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความร่มเย็นเป็นสุข มีความรักความสามัคคีและมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

๑.๖.๔ **คุณธรรมจริยธรรม** หมายถึง คุณงามความดีของนักเรียนที่กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจโดยได้ยึดถือจนเป็ความเคยชิน อันเป็คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่ติงามเป็ที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องของตนเอง ผู้อื่นและสังคม

๑.๖.๕ **การส่งเสริม** หมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ทักษะคติ และประสบการณ์ รวมทั้งการกระตุ้น การปรับปรุงการทำงาน การพัฒนา การเปลี่ยนแปลง

๑.๖.๖ **กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม** หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เกิด คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ โครงการ กิจกรรมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน

๑.๖.๗ **นักเรียน** หมายถึง ผู้ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนในเขตอำเภอชะอวด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓ ปีการศึกษา ๒๕๕๘

๑.๖.๘ **วงจรคุณภาพ (PDCA)** หมายถึง กระบวนการบริหารงานที่เป็นระบบและขั้นตอนอย่างต่อเนื่องตามแนวคิดของเดมมิง ซึ่งประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ และการปรับปรุง

การวางแผน หมายถึง การประชุมร่วมกัน เพื่อวางแผนกำหนดระเบียบปฏิบัติ กำหนดหน้าที่ และความสำคัญ งบประมาณ กำหนดผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา ทรัพยากร เกณฑ์การประเมิน เป้าหมายและแนวทางในการทำงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

การดำเนินงาน หมายถึง การปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้ โดยมีการประสานงานระหว่างผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน ตามกรอบงบประมาณ ทรัพยากร ทีมงานในการประสานความสัมพันธ์ตามภาระหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

การตรวจสอบ หมายถึง กระบวนการ ตรวจสอบ ติดตาม กำกับ การมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อ ตรวจสอบ วิเคราะห์ กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การนำไปปฏิบัติของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเป็นระยะๆ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

การปรับปรุง หมายถึง กระบวนการนำผลของการเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และประยุกต์ เพื่อให้ทราบจุดเด่น จุดด้อย ของกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อปรับปรุง วางแผนและพัฒนากระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ให้มีประสิทธิภาพตาม นโยบายที่วางไว้

๑.๖.๙ **เพศ** หมายถึง เพศ ของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น ๒ เพศ ได้แก่ ๑) เพศชาย และ ๒) เพศหญิง

๑.๖.๑๐ **ประสบการณ์การทำงาน** หมายถึง ประสบการณ์การทำงาน ในตำแหน่งผู้บริหาร ของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น ๓ ช่วง ได้แก่ ๑) ประสบการณ์ น้อยกว่า ๖ ปี ๒) ประสบการณ์ ๖ - ๑๐ ปี และ ๓) ประสบการณ์ ๑๐ ปีขึ้นไป

๑.๖.๑๑ **ระดับการศึกษา** หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ๑) ปริญญาตรี ๒) ปริญญาโท และ ๓) ปริญญาเอก

๑.๖.๑๒ **ขนาดของโรงเรียน** หมายถึง ขนาดของโรงเรียน ของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น ๓ ขนาด ได้แก่ ๑) ขนาดเล็ก ๒) ขนาดกลาง และ ๓) ขนาดใหญ่

๑.๖.๑๓ **ตำแหน่งทางการบริหาร** หมายถึง ตำแหน่งทางการบริหาร ของผู้ตอบ แบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ ๑) ผู้อำนวยการ และ ๒) หัวหน้าฝ่าย

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ได้ผลการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอชะอวด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓

๑.๗.๒ ได้ผลการเปรียบเทียบกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๓ ที่มีเพศ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และ ตำแหน่งทางการบริหาร

๑.๗.๓ ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต ๓

๑.๗.๔ ได้ผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการวางแผน และการพัฒนาการบริหาร จัดการศึกษาโดย กำหนดแนวทาง กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนในเขตอำเภอชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓ ต่อไป